

14.1.2022

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA KAKSIVUOTISEN ESIOPETUKSEN KOKEILUSTA

1. Mikä on kaksivuotisen esiopetuskokeilun tarkoitus?

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on määritelty nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa yhdeksi keinoksi vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja lasten yhdenvertaisuutta sekä vähentää eriarvoisuutta. Kokeilun tarkoituksena on kehittää esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta. Lisäksi selvitetään varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen jatkumoa. Kokeilun avulla saadaan tietoa huoltajien palveluvalinnoista sekä kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin ja terveen itsetunnon muodostumiseen.

2. Milloin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu toteutetaan? Kuka voi osallistua kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun?

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu toteutuu elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kaksivuotista esiopetusta toteuttavat kunnat ja kuntayhtymät sekä kokeiluun osallistuvat toimipaikat on valittu satunnaisotannalla Opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta. Otanta perustuu lakiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020). Kunnat eivät ole voineet vaikuttaa toimipaikkojen valintaan.

Vuonna 2021 alkaneen kokeilun kohdejoukkoon kuuluvat ne kokeilukuntien alueella asuvat lapset, jotka ovat syntyneet vuonna 2016. Vuonna 2022 alkavan kokeilun kohdejoukkoon kuuluvat ne kokeilukuntien alueella asuvat lapset, jotka ovat syntyneet vuonna 2017. Kaksivuotisen esiopetuksen koeryhmiin valikoituneet lapset ovat olleet otannan hetkellä joko varhaiskasvatuksessa kokeilua järjestävässä toimipaikassa tai asuneet tämän toimipaikan lähellä. Kokeiluun osallistuu arviolta yhteensä noin 10 000 vuosina 2016 ja 2017 syntynyttä lasta.

Kaksivuotisen esiopetuskokeilun verrokkikunnissa ei järjestetä kaksivuotista esiopetusta vaan varhaiskasvatustilain mukaista varhaiskasvatusta (540/2018) ja perusopetuslain (628/1998) mukaista yksivuotista esiopetusta.

14.1.2022

3. Onko kaksivuotinen esiopetus velvoittavaa? Onko toimintaan pakko osallistua?

Kokeiluryhmiin valituille lapsille kaksivuotinen esiopetus on velvoittavaa. Lapsen huoltaja tai muu laillinen edustaja huolehtii siitä, että lapsi joko osallistuu kaksi vuotta kestäväan kokeilutoimipaikassa järjestettävään esiopetukseen tai muuhun kaksivuotisen esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan esimerkiksi kotihoidossa, varhaiskasvatuksessa tai muussa vastaavassa toiminnassa.

Kaksivuotisen esiopetuksen toimintaan osallistuminen perustuu perheen suostumukseen ja hakemukseen. Kokeilukunnat ohjeistavat kokeiluun hakeutumisessa. Mikäli lapsi ei osallistu kaksivuotiseen esiopetukseen, hän voi edelleen osallistua varhaiskasvatukseen ja yhden lukuvuoden kestäväan esiopetukseen oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna.

4. Onko lapsen osallistuminen kaksivuotisen esiopetuksen toimintaan mahdollista peruuttaa tai toiminnan jo alettua, lopettaa?

Lapsen osallistuminen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilutoimintaan on mahdollista peruuttaa tai lopettaa. Koeryhmästä ei ole kuitenkaan mahdollista poistua eli kaksivuotisen esiopetuksen tavoitteiden saavuttamisen tapa vain muuttuu.

5. Voiko kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun koe- tai verrokkiryhmästä poistua?

Vaikka lapsi ei osallistuisi kokeilutoimintaan, koeryhmästä ei ole mahdollista poistua. Tämä koskee myös verrokkiryhmän lapsia. Lapsista tallennetaan tietoja Opetushallituksen ylläpitämään kokeilurekisteriin. Näin saadaan arvokasta tietoa esimerkiksi huoltajien palveluvalinnoista.

6. Onko kaksivuotinen esiopetus maksutonta?

Kaksivuotinen esiopetus on maksutonta. Sitä annetaan kahtena vuotena yhteensä vähintään 1 400 tuntia, vähintään 700 tuntia kumpanakin vuotena (Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta 1046/2020 7 §). Kokeilua järjestetään tavallisimmin neljä tuntia päivässä perusopetuksen työ- ja loma-aikoja noudattaen. Jos lapsi osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen lisäksi täydentävään varhaiskasvatukseen, voi varhaiskasvatusaika olla maksullista.

14.1.2022

7. Mitä opetussuunnitelmaa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa noudatetaan?

Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua varten. Perusteet julkaistiin helmikuussa 2021. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu toteutetaan kokeilukunnissa perusteasiakirjan pohjalta laadittujen paikallisten opetussuunnitelmien mukaisesti.

8. Mitä ovat kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun seurantatutkimukset? Mikä on kokeilurekisteri?

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun seurantatutkimuksien avulla on tarkoitus selvittää kokemuksia kokeilusta sekä seurata ja arvioida muun muassa kokeilun toimeenpanoa ja pedagogisia sekä toiminnallisia käytäntöjä. Selvitettäessä mitä vaikutuksia kaksivuotisella esiopetuksella on ollut lapsiin, seurantatutkimuksessa verrataan koe- ja verrokkiryhmään kuuluvia lapsia toisiinsa. Kokeilulain (1046/2020) 9 §:ssä asetetaan, että kokeilukunnat keräävät ja ilmoittavat kokeilun kohdejoukkoon kuuluvista lapsista laissa osoitetut tiedot Opetushallitukselle, jossa ne tallennetaan kokeilurekisteriin.

Kokeilurekisteriin tallennetaan kohdejoukkoon kuuluvista lapsista seuraavat tiedot:

- nimi;
- henkilötunnus;
- valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa (884/2017) tarkoitettu oppijanumero;
- se esiopetuksen toimipaikan alue, jossa lapsi asuu syksyllä 2020 tai 2021;
- varhaiskasvatuksen järjestäjä ja se toimipaikka, jossa lapsi on varhaiskasvatuksessa syksyllä 2020 tai 2021;
- lapsen kuuluminen koe- tai verrokkiryhmään;
- lapsen osallistuminen kaksivuotiseen esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan;
- esiopetuksen järjestäjä ja toimipaikka, jossa lapsi osallistuu kaksivuotiseen esiopetukseen;
- tieto siitä, että lapsen osallistuminen kaksivuotiseen esiopetukseen päättyy.